

OPINIÓ

Bernat Gasull i Roig

La república catalana, des del Manaslu

(En record a en Martí Gasull, alpinista i ànima i fundador de la Plataforma per la Llengua).

Fins al darrer moment –abans de la fatídica catàstrofe del dia 23 de setembre al camp 3 del Manaslu, a gairebé 7.000 m– en Martí Gasull era del tot conscient dels canvis que estaven succeint al nostre país. Havia parit al Nepal a final d'agost. El dia 11 ell ja era al peu de la muntanya. Des del camp base, a gairebé 5.000 metres d'alçària, anava seguint els esdeveniments que li explicàvem a través del telèfon via satèl·lit, amb l'ansia d'un cop fet el cim tornar com més aviat millor i participar activament de tot plegat. Ens deia que ho volia viure; i que la Plataforma per la Llengua havia d'adaptar-se a la nova situació. Entre les pertinences que tenia al camp base, i que ha pogut recuperar la família, hi ha un *net-book* amb el qual, a les estones de descans i de mal oratge, aprofitava per fer feina per a la Plataforma per la Llengua. Entre els documents que va elaborar allí, n'hi ha un de molt especial; de cinc pàgines. El va començar allí, a la muntanya, perquè, bo sabent les darreres notícies, no podia esperar un sol moment més i li calia plasmar les idees que més tard volia traslladar a la Plataforma per la Llengua i al país. El document porta com a títol *Línies bàsiques d'un nou règim lingüístic per al nou estat català. Règim lingüístic a la Constitució Catalana*. En aquest document estableix el procés i les propostes de base de continguts lingüístics de la nova constitució; com ell diu: "En aquest document volem resoldre tan sols l'estatus d'oficialitat de les llengües al nou Estat català, i per tant, volem do-

Martí Gasull en una imatge de muntanya ■ EL PUNT AVUI

nar elements per a la redacció dels elements lingüístics de la nova Constitució de Catalunya".

Fa un esborrany de propostes, en les que planteja el català com a llengua oficial del nou estat, llevat de la Vall d'Aran, on el Consell General de la Vall d'Aran seria l'únic que tindria plenes competències per determinar l'oficialitat de les llengües. Parla del paper, drets i obligacions pel que fa al català en l'àmbit internacional, de la Unió Europea, de l'ensenyament, dels permisos de treball i residència, de l'administració de justícia, de l'àmbit socioeconòmic, del món audiovisual i d'altres aspectes. Especifica l'oficialitat de l'occità amb ple reconeixement oficial. Té en compte que un cop independents encara hi ha territoris on el català està penalitzat, com el País Valencià i les Illes Balears. Pel que fa a la situació del castellà planteja

els models internacionals més avançats aplicats en aquests casos. Com ell diu: "El castellà, pel fet de ser la llengua primera d'una part important de ciutadans i ciutadanes de Catalunya, i pel seu paper en la història recent de Catalunya, adquireix un estatut especial de reconeixement a l'Estat català." En aquest aspecte parla del dret de tots els ciutadans d'usar el castellà, d'adreçar-se en castellà a les administracions i el dret de ser atesos en aquesta llengua si ho demanen. A l'ensenyament planteja diverses alternatives, que sempre inclouen que la llengua i literatura castellanes siguin ofertes a tots els ciutadans, als quals s'els ha d'assegurar un coneixement adequat de la llengua.

En Martí enguany va tornar al Manaslu. Va estar dubtant fins al darrer moment; però el que li va

passar l'any passat va ésser determinant perquè finalment partís. Fa un any ell també era per aquelles terres. Llavors la dissort va fer que el xerpa de cordada amb qui anava (ell anava sol amb el xerpa en estil sempre d'alta muntanya) es posés malalt, amb fortes hemorràgies. Va intentar que l'agència on havia contractat

Martí Gasull preparava un règim lingüístic per a la Catalunya lliure al camp base del Manaslu

el xerpa se n'ocupés i arribés un substitut. Es van negar a enviar-li un altre xerpa i a atendre el malalt. En Martí va demanar ajut a altres expedicions, en les quals hi havia metges. Aquestes expedicions es van negar a cedir el met-

ge, tot i que en principi hi havia una metgessa disposada a atendre'l, que finalment no va poder fer-ho per la negativa de l'expedició a la qual pertanyia. El xerpa li va demanar que el salvés. Ell va desistir de trobar un altre company de cordada. En Martí va renunciar a tot –això volia dir especialment de fer el cim– per agafar el xerpa i, com va poder, portar-lo a l'hospital. Va baixar a peu el malalt a través de diversos dies de tresc, després de comprovar que en el primer poble proper al camp base tampoc no el podrien atendre. El va dur fins a Kàtmandu. No va poder fer el cim perquè considerava que ell no podia deixar ningú a la seva dissort, i gràcies a això el xerpa es va guarir. Aquesta història no va sortir enlloc, perquè ell no feia escarafalls d'aquestes coses. Enguany va tornar al Manaslu tenint en compte el més mínim detall perquè això no es pogués repetir i pogués reeixir en l'intent. Estava en molt bona forma i tot anava com estava previst.

En Martí ha sacrificat moltes coses pels altres, però hi ha un somni que hem de procurar de no sacrificar més, per ell i per tots plegats. És el de la democràcia, el de la independència, el del reconeixement ple del català. Tots tres van lligats i formen part dels valors d'una societat madura i moderna. No l'hem de decebre. Abans de marxar, el 31 d'agost d'enguany, ens deia a la família que no patíssim, que ho tot tenia controlat com mai, que no passaria res, i, si fos el cas, si anaven mal dades, si calia renunciaria al cim. "La muntanya és important –ens deia– però hi ha dues coses més importants per mi encara: en primer lloc hi ha la família, i després, el país".

EDUCACIÓ

Un institut es nega a fer les proves de competències

Els professors de l'institut Miquel Biada de Mataró es neguen a fer les proves de competències bàsiques als alumnes de 3r d'ESO, que s'han de dur a terme entre el 15 i el 26 d'octubre, per protestar contra les retallades en educació. Els docents expliquen que la decisió no afecta "l'expedient dels alumnes" i que la prova serveix a l'administració per conèixer el nivell de competències dels alumnes. ■ ACN

OCI

La mare i la cria, a la piscina del Zoo de Barcelona ■ EFE

Primera cria de dofí al Zoo en sis anys

El Zoo de Barcelona va acollir dissabte el naixement de la primera cria de dofí mular, després de sis anys del darrer. Els pares són Blau i Anak,

mare de tres cries més. El dofí evolucionaria bé i no se separa de la mare, a la piscina. Per a la seva adaptació han suspès les exhibicions. ■ ACN

TURISME

Nova passarel·la sobre el congost de Montrebei

Les subdelegades de l'Estat a Lleida i Osca van visitar ahir la nova passarel·la sobre el congost de Montrebei, que s'està enllestit després de 60 anys d'estar tancada. La construcció de l'embassament de Canelles va inutilitzar el pont que creua els marges català i aragonès del Noguera Ribagorçana. Refer el pas elevat, que estarà llest al novembre, era una llarga reivindicació del municipi d'Àger. ■ ACN

ADMINISTRACIONS

Les retallades i l'IVA fan disparar taxes a Lleida

Els impostos i les taxes de Lleida pujaran una mitjana del 2,65% l'any vinent, segons la proposta de l'equip de govern de la Paeria. No obstant, les retallades del govern català en escoles bressol i l'aplicació del nou IVA faran disparar algunes taxes, com un 16% més en la recollida i tractament de brossa, o en les escoles infantils, on els pares hauran de pagar 50 euros de matrícula i uns 40 mensuals. ■ J.T.

TURISME

El govern gestiona ja l'estació de Vallter 2000

Vallter 2000 ja està salvada de la difícil situació econòmica en què s'ha trobat durant els últims anys i podrà obrir aquest hivern. El govern va autoritzar ahir Ferrocarrils de la Generalitat a adquirir una participació de com a mínim el 51% del capital social de la societat mercantil Vallter SA per un import de 2,4 milions, amb l'objectiu de donar viabilitat a l'empresa i mantenir-ne l'activitat. ■ J.C.